

УДК 368.1:364.2(477)+316.334.2

TRENDS IN MEDICAL EXPENSE INSURANCE DEVELOPMENT IN UKRAINE UNDER INTERNATIONAL MOBILITY

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ МЕДИЧНИХ ВИТРАТ В УКРАЇНІ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ МОБІЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Loginova A. / Логінова А.С.

PhD student / здобувач ступеня доктора філософії

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-4185-3310>

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman,

Kyiv, 54/1 Beresteysky prospect (Prospect Peremogy), 03057

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,

Київ, просп. Берестейський (Перемоги), 54/1, 03057

Анотація. У статті аналізуються тенденції розвитку медичного страхування в Україні у 2019-2025 роках у взаємозв'язку зі змінами міжнародної мобільності населення. Показано, що коливання обсягів перетину державного кордону безпосередньо впливали на попит на страхові послуги під час подорожей за кордон. Виявлено основні етапи динаміки ринку: докризову стабільність, різке скорочення в період пандемії COVID-19, трансформацію під час воєнного стану та нормативні зміни 2024 року, пов'язані з оновленням системи звітності й класифікації страхових договорів. Зазначено, що, попри зовнішню нестабільність, ринок поступово адаптується до нових умов функціонування, а страхування медичних витрат зберігає роль ключового інструменту фінансового захисту подорожуючих. Отримані результати дозволяють глибше зрозуміти особливості розвитку цього сегмента страхового ринку та окреслити напрями його подальшого вдосконалення.

Ключові слова: страхування медичних витрат; міжнародна мобільність; страхові премії; страхові виплати; регуляторні зміни; воєнний стан; пандемія COVID-19.

Вступ.

Міжнародна мобільність населення України за останні роки зазнала суттєвих змін під впливом масштабних зовнішніх і внутрішніх подій. Пандемія COVID-19, воєнний стан та тривала соціально-економічна нестабільність змінили характер поїздок громадян за кордон, зокрема їхню мету, тривалість і умови перебування, що безпосередньо вплинули на попит та розвиток страхування медичних витрат в Україні. У таких умовах страхування медичних витрат набуває особливого значення як механізм фінансового захисту громадян під час подорожей, забезпечуючи компенсацію витрат на медичну допомогу у разі настання страхового випадку та сприяючи підвищенню рівня соціальної безпеки подорожуючих.

Зміни в загальній кількості перетинів державного кордону України безпосередньо впливають на обсяги укладених договорів страхування, страхові

премії та виплати, формуючи основні тенденції розвитку страхування медичних витрат. Відповідно аналіз взаємозв'язку між динамікою транскордонної мобільності та станом страхування медичних витрат дозволяє комплексно оцінити поточну ситуацію та виявити ключові закономірності його розвитку.

Метою статті є дослідження тенденцій страхування медичних витрат в Україні у 2019–2025 рр. в умовах змін міжнародної мобільності населення, а також визначення основних проблем і напрямів подальшого вдосконалення страхування медичних витрат.

Основний текст.

Зростаюча міжнародна мобільність населення в умовах глобалізації, розвитку туризму, трудової та освітньої міграції створює нові соціально-економічні виклики та потреби у відповідних послугах, і зокрема страхових. Особливо актуальним стає вивчення руху населення за кордон, оскільки обсяги та характер таких переміщень безпосередньо впливають на попит на страхові продукти, зокрема страхування медичних витрат.

Поняття мобільності населення у сучасних наукових дослідженнях трактується багатогранно, охоплюючи як просторові, так і соціально-економічні аспекти.

В економічній літературі мобільність «походить від латинського «mobilitas» (інші версії – «mobilis» або фр. «mobile» – рухливий), що означає рухливий, здатний до швидкого пересування, дії» [1]. У широкому розумінні термін відображає властивість системи чи суб'єкта бути динамічним, адаптивним і здатним до переміщення або трансформації у просторі чи соціальному середовищі.

Біль М. визначає просторову мобільність населення як бажання, готовність і можливості зміни місця перебування у визначених просторово-часових координатах, що в процесі реалізації супроводжується капіталізацією людського потенціалу [2].

Петрова І. розглядає мобільність ширше, як сукупність форм руху (трудова, освітня, галузева і територіальна), які визначаються здатністю індивіда або

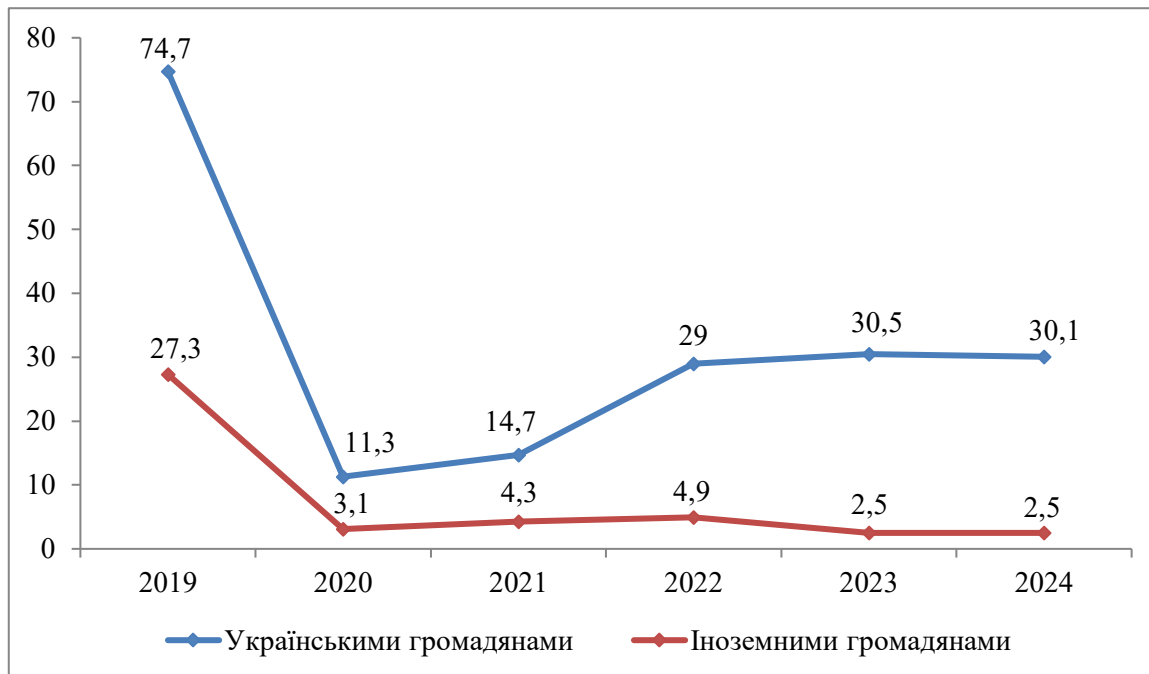
групи змінювати своє соціально-економічне чи територіальне становище [3].

Узагальнюючи наведені підходи, міжнародну мобільність населення доцільно розглядати як комплексну характеристику активності осіб, що відображає не лише фізичне переміщення через державні кордони, а й потенціал до зміни соціального та економічного статусу під час перебування за межами країни. Саме в цьому контексті вона безпосередньо впливає на формування попиту на страхування медичних витрат.

Тенденції розвитку страхування медичних витрат тісно пов'язані зі змінами у структурі транскордонної мобільності населення, оскільки саме обсяги міжнародних поїздок визначають потенційний масштаб попиту на страхові послуги під час подорожей. Вивчення статистики перетину державного кордону дозволяє простежити вплив кризових подій на масштаб і характер міжнародних переміщень населення. Такі дані є важливими не лише з точки зору оцінки масштабів транскордонної мобільності, а й для розуміння економічних передумов формування попиту на страхування медичних витрат.

Разом з тим, аналіз динаміки перетину державного кордону має не лише статистичне, а й практичне значення, оскільки дає змогу оцінити масштаби потенційного навантаження на страховий сектор та його здатність підтримувати збалансованість фінансових потоків при зміні умов зовнішнього середовища. У періоди активізації міжнародних поїздок зростає частота звернень громадян за медичною допомогою, що підвищує потребу в ефективній взаємодії між страховими та асистуючими компаніями. Натомість у фазах спаду міжнародного пересування, зумовлених глобальними кризами, обмеженням мобільності населення чи підвищенням безпекових ризиків, ринок стикається з протилежними викликами: зниженням обсягів страхових премій, а також необхідністю адаптації тарифної сітки й удосконалення страхових програм.

Відповідно, динаміка перетину державного кордону України є важливим показником впливу зовнішніх чинників на розвиток страхування медичних витрат і слугує базою для подальшого аналізу кількісних показників ринку (рисунок 1).

Рисунок 1 - Динаміка перетину державного кордону України у 2019–2025 роках (у млн перетинів)

Джерело: складено автором за [4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12]

Дані на рисунку 1 показують, що у 2019–2025 рр. відбулися помітні коливання у кількості перетинів державного кордону України. Після зростання у 2019 р. спостерігалось різке скорочення міжнародних поїздок, а згодом і поступове відновлення, яке не досягло попереднього рівня. Водночас кількість перетинів державного кордону українськими громадянами суттєво перевищує перетин кордону іноземними громадянами, що свідчить про суттєву перевагу виїзного потоку над в'їзним та про переорієнтацію попиту на страхування медичних витрат у напрямі забезпечення страхового захисту громадян України під час перебування за кордоном.

У 2019 р., який можна розглядати як базовий докризовий період, загальна кількість перетинів державного кордону України становила 102,0 млн, з яких 74,7 млн перетинів склали виїзди громадян України за кордон та 27,3 млн – на в'їзди іноземних громадян на територію України. Така динаміка відображала відносну стабільність соціально-економічних процесів та високий рівень туристичної, трудової й ділової мобільності. Варто зазначити, що наведені показники відображають загальну кількість перетинів, а не кількість унікальних

осіб, оскільки одна й та сама особа могла здійснювати декілька поїздок протягом року.

У 2020 р. під впливом пандемії COVID-19 зафіксовано різке скорочення обсягів перетину українського кордону: кількість виїздів українських громадян зменшилась до 11,3 млн перетинів (на 84,9 %), а в'їздів іноземців – до 3,1 млн перетинів (на 88,6 %), що у сім разів менше, ніж роком раніше. Основними чинниками такого спаду стали запровадження карантинних обмежень, закриття державних кордонів, припинення регулярного транспортного та авіасполучення та зниження попиту на подорожі. Загальна кількість перетинів державного кордону у 2020 р. становила лише 14,4 млн, що свідчить про фактичну зупинку міжнародної мобільності.

У 2021 р. ситуація поступово покращувалась, оскільки виїзди громадян України зросли до 14,7 млн перетинів (на 30,1 %), а в'їзди іноземних громадян – до 4,3 млн перетинів (38,7 %). Це було зумовлено пом'якшенням карантинних обмежень, частковим відновленням транспортного сполучення та впровадженням сертифікатів вакцинації, які спростили умови перетину державного кордону.

У 2022 р., динаміка мобільності населення набула нових ознак у зв'язку з початком військового стану та повномасштабної війни в Україні. Виїзди громадян України зросли до 29,0 млн перетинів (на 97,3 %), що майже удвічі перевищує показники попереднього року. Основними причинами стали масова евакуація цивільного населення у пошуках безпечних умов проживання, реалізація програм тимчасового захисту українців у країнах Європейського Союзу, спрощення процедур перетину кордону та активізація гуманітарних ініціатив міжнародних організацій. Варто також зазначити, що у перші місяці після вторгнення відбулося тимчасове пом'якшення прикордонних процедур, що сприяло швидшому виїзду громадян до більш безпечних регіонів.

Водночас кількість в'їздів іноземних громадян становила 4,9 млн, що лише на 14 % перевищує показники попереднього року та свідчить про збереження загальної тенденції низької мобільності іноземців. Така динаміка відображає

обмежений інтерес до подорожей в Україну, зумовлений підвищеними безпековими ризиками та скороченням ділових і туристичних візитів.

У 2023-2024 рр. спостерігалася відносна стабілізація міграційних потоків: кількість виїздів громадян України утримувалася на рівні 30,5 млн та 30,1 млн відповідно. Це зумовлено сталим характером зовнішньої міграції, переважно до країн Європейського Союзу. Натомість кількість в'їздів іноземців скоротилася до 2,5 млн, що свідчить про збереження низького рівня туристичної та ділової активності.

Таким чином, динаміка міжнародної мобільності населення України у 2019–2025 рр. охоплює такі три етапи:

- 1) докризовий період (2019 р.) відзначався стабільною мобільністю населення та збалансованими потоками виїздів і в'їздів;
- 2) пандемічний етап (2020-2021 рр.) характеризувався різким скороченням міжнародних поїздок унаслідок карантинних обмежень;
- 3) воєнний період (2022-2025 рр.) супроводжувався масштабними міграційними рухами, зумовленими воєнними діями, евакуацією населення та тривалими безпековими ризиками.

Зауважимо, що кожен із зазначених етапів супроводжувався не лише змінами у масштабах перетину державного кордону, а й помітним впливом на економічну ситуацію загалом. Найбільш відчутними ці зміни стали у сфері страхування медичних витрат, де коливання міжнародної мобільності безпосередньо позначалися на кількості укладених договорів, обсягах страхових премій та виплат. Зменшення чи зростання потоків подорожуючих одразу відображалось на поведінці споживачів страхових послуг, формуючи динаміку попиту на фінансовий захист під час поїздок за кордон.

Відповідно, аналіз тенденцій розвитку страхування медичних витрат в Україні у 2019–2025 роках дає змогу простежити, як зовнішні соціально-економічні фактори впливали на ці показники (таблиця 1).

Оцінка кількості укладених договорів страхування медичних витрат в умовах змін транскордонної мобільності населення дає змогу простежити

взаємозв'язок між міграційною активністю громадян та попитом на страхові послуги під час подорожей за кордон. Показники страхових премій і виплат, що відображають рівень попиту та здійснених відшкодувань, дозволяють виявити основні тенденції розвитку цього сегмента страхового ринку в умовах змін зовнішнього середовища.

Таблиця 1 - Динаміка укладення договорів, страхових платежів та страхових виплат страхування медичних витрат в Україні у 2019–2025 рр.

Рік	Кількість укладених договорів (млн)	Темп змін %	Страхові премії (млн грн)	Темп змін %	Страхові виплати (млн грн)	Темп змін %
2019	6,49	-	1 894,6	-	349,8	-
2020	3,74	-42,4	1 118,0	-41,0	258,6	-26,1
2021	6,03	61,2	2 001,1	79,0	290,5	12,3
2022	1,70	-71,8	947,5	-52,6	237,4	-18,3
2023	1,48	-12,9	878,2	-7,3	244,2	2,8
2024	0,40	-73,0	1 096,4	24,9	332,9	36,3

Джерело: складено автором за [13, 14]

У 2019 р., який можна вважати докризовим періодом, страхування медичних витрат функціонував у відносно стабільному середовищі. Було укладено 6,49 млн договорів, обсяг зібраних страхових премій становив 1 894,6 млн грн, а страхові виплати склали 349,8 млн грн. Водночас кількість перетинів державного кордону сягнула 102,0 млн, що свідчить про значний розрив між масштабами міжнародної мобільності населення та рівнем страхового покриття. Частка укладених договорів відносно кількості перетинів становила лише 6,4 %, що є низьким показником і відображає як обмежене охоплення населення страховим захистом під час подорожей, так і переважно формальне ставлення до страхування медичних витрат у докризовий період.

У 2020 р. страхування медичних витрат зазнав сильного спаду, спричиненого початком глобальної пандемії COVID-19. Кількість укладених договорів скоротилася на 42,4 % (до 3,74 млн грн), обсяг премій – на 41,0 % (до 1 118,0 млн грн), а виплат – на 26,1 % (до 258,6 млн грн). Таке зниження пояснюється різким скороченням міжнародних подорожей, закриттям

державних кордонів, припиненням діяльності туристичних операторів і посередників, а також зниженням платоспроможності населення. Загальна кількість перетинів кордону впала до 14,4 млн (–85,9 %), що безпосередньо вплинуло на зменшення потенційної кількості страхувальників.

У 2021 р. страхування медичних витрат показав ознаки часткового відновлення після кризи, спричиненої пандемією COVID-19. Кількість укладених договорів зросла на 61,2 % порівняно з попереднім роком і досягла 6,03 млн, що майже відповідало докризовому рівню 2019 р. Обсяг страхових премій збільшився на 79,0 % (до 2 001,1 млн грн), а виплат – на 12,3 % (до 290,5 млн грн). Водночас, порівняно з 2019 р., обсяг зібраних премій зріс майже удвічі, що свідчить про підвищення вартості страхових полісів. Це було зумовлено переглядом умов страхового покриття та включенням ризиків, пов'язаних із лікуванням COVID-19. Позитивна динаміка також пояснюється поступовим пом'якшенням карантинних обмежень, відновленням міжнародного транспортного сполучення та вимогами щодо обов'язкової наявності страхових полісів для виїзду за кордон. Варто зазначити, що частина договорів укладалася переважно з формальною метою, для виконання вимог щодо перетину кордону, тому мала короткий строк дії та обмежений рівень страхових сум. Таким чином, 2021 р. можна охарактеризувати як період адаптаційного відновлення, коли зростання показників відображало реакцію ринку на нові умови міжнародної мобільності, але ще не свідчило про стійку стабілізацію.

У 2022 р. цей сегмент зазнав найглибшої дестабілізації за весь досліджуваний період. Повномасштабна збройна агресія РФ проти України та запровадження воєнного стану спричинили різке скорочення кількості укладених договорів – на 71,8 % (до 1,71 млн грн), страхових премій – на 52,6 % (до 947,5 млн грн), а виплат – на 18,3 % (до 237,4 млн грн). Таке падіння пояснюється зміною характеру міграції: туристичні та ділові поїздки були замінені вимушеним виїздом населення. У перші місяці війни діяльність страховиків була обмежена, а багато громадян залишали країну без оформлення страхового поліс. Також, значна частина українців, які отримали тимчасовий

захист у країнах ЄС, мала доступ до медичних послуг за рахунок державних і гуманітарних програм, що зменшило потребу у страхуванні медичних витрат. Таким чином, 2022 р. характеризується глибокою трансформацією, що зумовлена не лише воєнними подіями, а й переглядом підходів до формування страхових продуктів.

У 2023 р. ринок поступово перейшов до фази стабілізації, але все ще характеризується негативною динамікою. Кількість укладених договорів становила 1,48 млн одиниць (–12,9 %), обсяг премій зменшився до 878,2 млн грн (на 7,3 %), натомість виплати зросли до 244,2 млн грн (на 2,8 %). При стабілізації динаміки перетину кордону громадянами зниження основних показників зберігалось під впливом тривалого воєнного стану, високих безпекових ризиків та обмежених фінансових можливостей населення, що зумовлювало низький рівень попиту на страхові послуги. У цих умовах страхові компанії зосереджувалися переважно на підтриманні операційної діяльності, спрощенні процедур укладання договорів і переході на дистанційні форми обслуговування клієнтів. Пропозиція нових продуктів практично не розширювалась а діяльність страховиків обмежувалася виконанням чинних зобов'язань і незначними обсягами нових продажів, орієнтуючись на обслуговування окремих категорій подорожуючих. Невелике зростання обсягів страхових виплат може свідчити про врегулювання зобов'язань за договорами попередніх періодів. У цілому, 2023 р. став періодом інерційного функціонування ринку, коли страхування медичних витрат зберігало обмежену присутність, але не демонструвало ознак повноцінного відновлення.

У 2024 р. спостерігалася суперечлива динаміка: кількість укладених договорів різко скоротилася до 403,1 тис. одиниць (–73,0 %), тоді як обсяг премій зріс до 1 096,4 млн грн (на 24,9 %), а виплати зросли до 332,9 млн грн (на 36,3 %). Така розбіжність пояснюється комплексом факторів, серед яких ключову роль відіграли нормативні, методологічні та економічні зміни.

Одним із визначальних чинників став перехід на нову форму регуляторної звітності, запроваджену відповідно до Закону України «Про страхування»

№1909-IX [15]. Зміна методології обліку та класифікації договорів призвела до зниження зафіксованих обсягів навіть за умов збереження фактичного попиту. Якщо раніше страхування медичних витрат охоплювало два основні сегменти: страхування осіб, які виїжджають за кордон та страхування іноземців, що прибувають на територію України, і обидва враховувалися в межах одного виду страхування, то після набуття чинності вищезазначеного Закону ці договори почали відноситися до різних класів. Зокрема, більшість страхових компаній почали відносити страхування медичних витрат іноземців до класу 2 «Страхування на випадок хвороби (у тому числі медичне страхування)», тоді як окремі страховики продовжували обліковувати їх за класом 18 «Страхування витрат, пов'язаних з наданням допомоги (асистанс) особам, які потрапили у скрутне становище під час здійснення подорожі». Відсутність єдиного підходу в межах такого страхування призвела до того, що однакові за змістом договори страхування відображаються у звітності за різними класами. Це ускладнило узагальнення й інтерпретацію статистичних даних, оскільки показники страхування медичних витрат втратили консолідований характер і стали розподіленими між кількома регуляторними позиціями.

Зауважимо, що додатковим чинником скорочення зафіксованих обсягів страхування медичних витрат у 2024 р. стало тимчасове призупинення продажів полісів для іноземців окремими страховими компаніями. Це було пов'язано з необхідністю приведення внутрішніх документів, технічних систем і страхових умов у відповідність до нових вимог законодавства. З огляду на те, що в окремі періоди перетин державного кордону іноземними громадянами становив до 30 % загального обсягу транскордонного руху, навіть незначна частка застрахованих серед цієї категорії мала потенціал помітно впливати на загальну динаміку такого страхування.

Зростання обсягів страхових премій при одночасному скороченні кількості укладених договорів може свідчити про перегляд цінової політики страховиків. Підвищення вартості полісів було зумовлене інфляційними процесами, знеціненням національної валюти та зростанням рівня ризиків в умовах

продовження воєнного стану. Пристосовуючись до високих операційних витрат і ринкової нестабільності, страхові компанії змушені були коригувати тарифні сітки, що призвело до збільшення середньої вартості договорів страхування медичних витрат.

Паралельно зростали й обсяги страхових виплат, що пояснюється як підвищеною частотою звернень за медичною допомогою, так і ускладненням характеру страхових подій. Крім того, частина виплат здійснювалася за договорами, укладеними у попередні періоди, за якими зобов'язання залишалися чинними.

Таким чином, показники 2024 р. слід розглядати не як прояв ринкового спаду, а як наслідок глибоких структурних змін, спричинених реформуванням нормативної бази страхування. Перехід до оновленої системи звітності та класифікації договорів трансформував підходи до обліку страхування медичних витрат і засвідчив необхідність переосмислення методології оцінки цього сегмента ринку в нових регуляторних умовах.

Висновки.

Проведене дослідження дозволило узагальнити ключові тенденції розвитку страхування медичних витрат в Україні упродовж 2019-2025 рр. та виявити чинники, що визначали його динаміку в умовах змін міжнародної мобільності населення. Встановлено, що попит на страхові послуги у сфері медичних витрат безпосередньо корелює зі змінами в обсягах транскордонних поїздок, тоді як кризові етапи та законодавчо-нормативні зміни формували якісну перебудову системи страхових послуг.

Пандемія COVID-19 та воєнний стан зумовили суттєве скорочення кількості укладених договорів і змінили структуру страхових продуктів, тоді як 2024 р. став періодом глибоких методологічних і регуляторних змін. Перехід до нової системи звітності та класифікації договорів призвів до часткової фрагментації статистичних даних, але водночас започаткував процес оновлення підходів до обліку та аналітики у сфері страхування медичних витрат.

Таким чином, сучасний етап розвитку страхування медичних витрат

характеризується поступовою адаптацією страховиків до оновленого регуляторного середовища, зростанням вартості полісів і посиленням ролі асистуючих компаній у забезпеченні комплексного страхового захисту, що визначає подальші орієнтири розвитку такого страхування в Україні.

Література:

1. Біль М. Просторова мобільність населення: теорія, методологія, практика. Монографія. Львів. ПАІС. 2018. С. 392. URL: <https://ird.gov.ua/irdp/p20180008.pdf>
2. Біль М.М. Мобільність населення: теоретична сутність і видова різноманітність. Економіка і суспільство. Випуск 7. 2016. С. 645-652. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/109.pdf
3. Петрова. І. Соціальна мобільність у цифровій економіці. Вчені записки Університету «КРОК» No1(77). 2025. С. 22-28. URL: <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/937/907>
4. Стадник В. Скільки людей перетнуло український кордон у 2019-му. The Village Україна. 2020. URL: <https://www.village.com.ua/village/city/city-news/293259-skilki-lyudey-peretnulo-ukrayinskiy-kordon-u-2019-mu>
5. Все менше росіян їдуть до України: прикордонники опублікували статистику за 2019 рік. УНІАН. 2019. URL: <https://www.unian.ua/society/10862486-vse-menshe-rosiyan-jidut-do-ukrajini-prikordonniki-opublikovali-statistiku-za-2019-rik.html>
6. 4,2 млн іноземців та 14,7 млн українців: дані про перетин державного кордону за 2021 рік. Державне агентство розвитку туризму України. 2022. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/4-2-mln-inozemciv-ta-14-7-mln-ukrayinciv-dani-pro-peretin-derzhavnogo-kordonu-za-2021-rik>
7. Овчаренко І. С. Аналіз тенденцій виїзду та в'їзду громадян України в умовах трансформації міграційної політики. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. С. 120–125. URL:

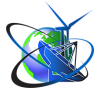

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1353/1307>

8. Еміграційні тренди українців у 2025 році. Opendatabot. 2025. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/ukrainians-emigration-trend-2025>
9. Еміграція українців: куди їдуть у 2024 році. Opendatabot. 2024. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/emigration-trend-2024-4>
10. Скільки українців стали біженцями: реальні цифри. Opendatabot. 2024. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/real-ukrainian-refugees>
11. Які країни стали найбільш неочікуваними джерелами туристів в Україну у 2024 році. Visit Ukraine. 2024. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/5966/what-were-the-most-unexpected-countries-from-which-foreigners-came-to-ukraine-in-2024#skilki-vsyogo-inozemciv-vidvidalo-ukrayinu-u-2024-roci>
12. Скільки іноземців в'їхало в Україну у 2023 році і з яких країн найчастіше. Visit Ukraine. 2023. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/3270/how-many-foreigners-entered-ukraine-in-2023-and-from-which-countries-did-they-come-most-often>
13. Національний банк України. Наглядова статистика. Показники діяльності страхових компаній. Архів Нацкомфінпослуг. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
14. Національний банк України. Наглядова статистика. Показники діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
15. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>

Abstract. The article explores the development trends of medical expense insurance in Ukraine during 2019–2025 in the context of changes in international mobility. The concept of population mobility is defined, emphasizing its connection with the formation of demand for insurance services while traveling abroad. The dynamics of Ukraine's border crossings are analyzed, revealing three key stages of market evolution: the pre-crisis period (2019), the pandemic stage (2020–2021), and the wartime phase (2022–2025), each accompanied by structural and quantitative changes in the insurance sector. Special attention is devoted to 2024 as a period of methodological and regulatory transformations related to the transition to a new reporting and classification system for insurance contracts in accordance with the Law of Ukraine "On Insurance" No. 1909-IX.

It is determined that the dynamics of concluded contracts, insurance premiums, and payments directly reflect the market's response to external challenges — the pandemic, martial law, regulatory

reforms, and macroeconomic instability. Despite these challenges, insurers are gradually adapting to the updated regulatory environment, revising pricing policies, and strengthening cooperation with assistance companies to enhance the quality of insurance protection for travelers.

The research findings provide a deeper understanding of the patterns of medical expense insurance development, its role in ensuring financial protection for citizens abroad, and the prospects for improving analytical and methodological approaches to assessing this segment under ongoing regulatory transformation.

Key words: medical expense insurance; international mobility; insurance premiums; insurance payments; regulatory changes; martial law; COVID-19 pandemic.

Науковий керівник: к.е.н., доц., проф. кафедри банківської справи та страхування Кривошилик Т.Д.

Статтю надіслано: 25.10.2025 г.

© Логінова А.С.